

BÖLÜM 8

DOĞUMDA DESTEKLEYİCİ BAKIM ALGISI, DOĞUM MEMNUNİYETİ, POSTPARTUM DEPRESYON: EBELİK BAKIMI VE ETİK BOYUTU

Nalan DUMAN¹
Meltem AKBAŞ²

1. GİRİŞ

Doğum, çoğunlukla sorunsuz olarak gerçekleşen normal bir fizyolojik süreçtir. Doğumda verilen destekleyici bakım anne ve bebek sağlığı açısından önemlidir. Bu nedenle doğumda verilen destekleyici bakımın ve bu bakımın kadınlar tarafından nasıl algılandığının ve doğumdan memnuniyet düzeyi, anne ve bebek açısından koruyucu önlemlerin alınmasında önemlidir. Doğum eyleminin gerçekleştirilmesinde büyük sorumluluğu olan ebelerin destekleyici bakım konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olması ve uygulamaya geçirmesi, hasta memnuniyetinin öneminin farkında olması ve gereklerini yerine getirmesi, annenin fiziksel sağlığı açısından olduğu kadar postpartum dönemde ruh sağlığı açısından da önemlidir. Annenin psikolojik, sosyal, fiziksel açıdan iyi olması yenidoğan, aile ve toplum sağlığını da olumlu etkileyecek, teşhis ve tedavi giderlerini azaltarak ekonomiye katkı sağlayacaktır.

2. DOĞUM EYLEMİ

Doğum eylemi son menstrual siklustan yaklaşık 40 hafta veya 280 gün sonra 38-42 haftalar arası fetüs, plasenta ve eklerinin dışarıya doğmasıdır. Doğum eyleminin başlaması ve ilerlemesi; doğum kanalı, fetüs, uterus kontraksiyonları ve annenin psikolojik durumu faktörlerinin uyumuyla gerçekleşir.

¹ Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, makbaskanat@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-5845-0552

² Dr. Öğr. Üyesi, Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik AD., nalanyalcin@gmail.com, ORCID iD: 0000-0001-5204-7124

tarafından anne ve bebeğin güvenliği ve refahı gözetilerek ele alınmalıdır, ayrıca bu etik sorunlara doğru ve duyarlı bir yaklaşım ile çözüm bulunması, her iki tarafın da memnuniyetini sağlayacaktır. Bu nedenle; sağlık ekibi üyelerinin tıbbi müdahale, bakım ve tedavi konusunda her türlü müdahale ve kararda etik ilkeler çerçevesinde hareket etmeleri son derece önem taşımaktadır (33).

7. SONUÇ

Doğum eylemi fizyolojik bir olay olmakla birlikte doğumun anne ve bebek sağlığı açısından herhangi bir risk olmaması için ebelerin doğuma ilişkin bilgi, beceri ve tutumlarının yanı sıra etik ilke ve değerlere göre bakım vermeleri gereklidir. Bu nedenle kadınların doğumda destekleyici bakım algısının ve doğum memnuniyetinin yüksek olması postpartum anksiyete ve postpartum depresyon görülme oranlarını azaltması öngörülmektedir.

Not: Bu çalışma danışmanlığını yaptığım Yüksek Lisans Öğrencim Nalan Du-man'ın "Kadınların Doğumda Destekleyici Bakım Algısı ve Doğum Memnuniyeti ile Postpartum Depresyon Arasındaki İlişki ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinin genel bilgiler bölümünden üretilmiştir.

KAYNAKLAR

1. Bal Z. Travayda primiplara verilen ebelik desteğinin doğum sonu posttravmatik stres bozukluğu ve doğum korkusuna etkisi (Yüksek lisans tezi). Malatya: İnönü Üniversitesi; 2019.
2. Kaya T, Çalım Sİ, Uçan G. Doğum Eyleminde Ebelerle İletişimin Doğum Deneyimine Etkisi. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*. 2021;18(1): 671-6
3. Bal MD, Yılmaz SD. *Ebelere Yönelik Kapsamlı Doğum*. 1. Baskı. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi, 2017.
4. Taşkın L. *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği*. 15. Baskı. Ankara: Akademisyen Tıp Kitabevi, 2016.
5. Oveysi M, Apay SE. Doğumda algılanan destekleyici bakım ve memnuniyet düzeyi arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Genel Tıp Dergisi*. 2021;31(3): 232-238.
6. Çapık A, Ejder Apay S, Bayın T, Çil H, Coşkun Ş, Çakan A, Buzrul S. Vajinal doğum yapan kadınların doğumda verilen destekleyici bakıma ilişkin algılarının belirlenmesi. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2019;2 (3):76-80.
7. Bay F. Kadınlarda travmatik doğum algısı ve postpartum depresyon ile ilişkisi (Yüksek lisans tezi). Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi; 2019.
8. Şenoğlu A, Karaçam Z. Doğum Destekçilerinin Doğum Eylemine Destek Konusundaki Görüşleri ve Gereksinimleri. *DEUHFED*. 2019;12(4): 274-282.
9. Lunda P, Minnie CS, Benadé P. Women's experiences of continuous support during childbirth: a meta-synthesis. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 2018; 18(1): 1-11,
10. Uludağ E. Doğumda verilen destekleyici bakıma ilişkin kadının algısı ölçeği (Yüksek lisans tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi; 2013.
11. Cankaya S, Can R. The effect of continuous supportive care on birth pain, birth fear, midwifery care perception, oxytocin use, and delivery time during the intrapartum period: An experimental study. *Niger J Clin Pract*. 2021;24: 1624-32.
12. Gökçek Aİ, Yazıcı S. Doğum Desteği ve Ebelik Bakımı. *Avrasya Sağlık Bilimleri Dergisi, Eurasi-*

an JHS. 2022;5(1): 93-99.

13. Wolf MF, Shnaider O, Sharabi L, Biderman SN, Elon R, Bornstein J. Optimal continuous support accompanying labor-the midwives' and laboring women's point of view. *Israel Journal Of Health Policy Research*. 2019;8(1): 1.
14. Boz İ, Akgün M, Duman F, Uçan H, Göksu M, COŞKUN G, Hayta G. gebelerin doğum eyleminde algıladıkları destekleyici bakım ile doğum algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergis*. 2019;16(4): 187-190.
15. Sımkın P, Ancheta R, Mete S. *Doğum Süreci El Kitabı*. İstanbul Tıp Kitabevi. 3. Baskı. 2019.
16. Karadağ A. Doğum Sonu Dönemde Kadınların Doğum Algısının ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi (Yüksek lisans tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi; 2021.
17. Gökmen Ö. Doğum memnuniyet ölçeği revize formunun Türk toplumuna uyarlanması (Yüksek lisans tezi). Ordu: Ordu Üniversitesi; 2017.
18. Mariño-Narvaez C, Puertas-Gonzalez JA, Romero-Gonzalez B, Peralta-Ramirez MI. Giving birth during the COVID-19 pandemic: The impact on birth satisfaction and postpartum depression. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*. 2021;153(1): 83-88.
19. Serhatlıoğlu SG, Karahan N. Doğum memnuniyeti ve etkileyen faktörler. *International Refereed Journal of Gynaecology and Maternal Child Health*. 2018.
20. Bell AF, Andersson E. The birth experience and women's postnatal depression: A systematic review. *Midwifery*. 2016;39:112-123.
21. Urbanová E, Škodová Z, Bašková M. The association between birth satisfaction and the risk of postpartum depression. *International journal of environmental research and public health*. 2022;18(19): 10458.
22. Korkmaz H. 0-1 yaş bebeği olan annelerde postpartum depresyonun baba-bebek bağlanmasına etkisi (Yüksek lisans tezi). Tokat: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi; 2020.
23. Örs E. Kocaeli üniversitesi tıp fakültesi yenidoğan polikliniğine başvuran veya kadın hastalıkları ve doğum servisinde yatan 0-3 ay arası bebeği olan annelerde emzirme durumu ve postpartum depresyon belirtileri (Tıpta uzmanlık tezi). Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi; 2018.
24. Konuş Y. Edirne il merkezinde postpartum depresyon sıklığı, risk faktörleri ve gebelik okulunun etkisi (Tıpta uzmanlık tezi). Edirne: Trakya Üniversitesi; 2020.
25. Özdemir R. 1-12 Aylık Bebeği Olan Annelerde Postpartum Depresyon Sıklığı ve Etkileyen Faktörler (Tıpta uzmanlık tezi). İstanbul: T.C. Sağlık Bilimleri Üniversitesi; 2020.
26. Şahin Ö. 6 Hafta- 1 yaş bebeği olan annelerde postpartum depresyon sıklığı ve sosyodemografik risk faktörlerinin değerlendirilmesi (Tıpta uzmanlık tezi). Zmir: İzmir Katip Çelebi Üniversitesi; 2018.
27. Baysal S. Hasta ve sağlıklı bebeğe sahip annelerin postpartum depresyon riski açısından karşılaştırılması ve risk üzerine etkili faktörler (Tıpta uzmanlık tezi). İzmir: T.C. Sağlık Bilimleri Üniversitesi; 2018.
28. Tuğ E. Doğum tipinin postpartum depresyon riski ile anne ve bebek bağlanması üzerine etkisinin değerlendirilmesi (Tıpta uzmanlık tezi). Ankara: Sağlık Bilimleri Üniversitesi; 2020.
29. Kolkurkırık Ü, Şimşek H, Ergör A. Doğum sonrası dönemdeki annelerde depresif belirtilerle ilişkili etmenler: Toplum tabanlı kesitsel bir çalışma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 2019;33(1): 1-8.
30. Duman BU. Postpartum depresyon, eş desteği ve duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişki (Yüksek lisans tezi). İstanbul: Maltepe Üniversitesi; 2019.
31. Gazan A. Doğum eyleminde destekleyici ebelik bakımının doğum korkusu ve anne memnuniyeti üzerine etkisi (Yüksek lisans tezi). Manisa: Manisa Celal Bayar Üniversitesi; 2020.
32. Yavuz MY, Bilge Ç. Annelik hüznünden postpartum depresyon ve psikoza. *Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2022;5(1), 1-10.
33. Şahin E. *Gebelik-Doğum Yönetimi ve Etik*. 21. Bölüm. DOI: 10.26650/B/CH17CH24.2024.002.21
34. Kurnaz D, Çoban A. Ebelik etik kodları bakımından olumsuz doğum algısı. *Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi*. 2025;22(1): 1-15. <https://doi.org/10.70915/spkd.1403933>